

จีนเพิ่มทวิสายพัวพันพิเศษกับลาว

ทรงฤทธิ โพนเงิน

การเดินทางเยือนลาวอย่างเป็นทางการครั้งแรกของสี จิ้นผิง รองประธานาธิบดีผู้ซึ่งได้รับการคาดหมายว่าจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้นำสูงสุดคนต่อไปของจีนในระหว่างวันที่ 15 - 16 มิถุนายนที่ผ่านมา ได้มีการลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการร่วมมือระหว่างลาวกับจีนเพิ่มขึ้นถึง 18 ฉบับ ซึ่งถือเป็นภาคส่วนหนึ่งในความสัมพันธ์และความร่วมมืออย่างรอบด้านระหว่างสองประเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนา ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม ความมั่นคง การป้องกันประเทศ และการต่างประเทศ ภายใต้หลักการแห่งสันติภาพเสมอภาคและมิตรภาพที่ยั่งยืนระหว่างประเทศทั้งสอง

โดยสำหรับในด้านเศรษฐกิจนั้น ทั้งสองฝ่ายก็ได้เน้นหนักให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับการที่จะเพิ่มมูลค่าการค้าและการลงทุนระหว่างกันให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากรายงานของกระทรวงอุตสาหกรรมและการค้าของลาวเอง ก็ได้ระบุว่า สภาวะการค้าระหว่างลาวกับจีนนั้น ได้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงหนึ่งทศวรรษมานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2009 ที่ผ่านมาก็ปรากฏว่าการค้าสองฝ่ายมีมูลค่ารวมเกินกว่า 744 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือเพิ่มขึ้นถึง 77% เมื่อเทียบกับปี 2008

ทั้งนี้ โดยเป็นการส่งออกสินค้าของลาวไปจีนถึง 367 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นอัตราเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจากปี 2008 ถึง 149% ในขณะที่ลาวเองก็นำสินค้าจากจีนมากกว่า 377 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นอัตราเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจากปี 2008 ถึง 44% ซึ่งภายใต้สภาวะดังกล่าวนี้ยังทำให้ทั้งสองฝ่ายเชื่อมั่นด้วยว่าการค้าในปี 2010 นี้ จะมีมูลค่ารวมเพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างแน่นอน

ทางด้านกระทรวงแผนการและการลงทุนของลาวนั้น ก็ได้เสนอรายงานว่าการลงทุนสะสมของจีนในลาว มีมูลค่ารวมเกินกว่า 3,577 ล้านดอลลาร์สหรัฐแล้วในเวลานี้ โดยเป็นการลงทุนใน 12 ภาคการผลิตด้วยกัน แต่ว่าภาคการผลิตที่กลุ่มทุนจากจีนได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษก็คือภาคการเกษตร อุตสาหกรรมเหมืองแร่ พลังงานไฟฟ้า และล่าสุดทางการจีนก็ได้ประกาศการลงทุนสร้างดาวเทียมเพื่อปล่อยขึ้นสู่วงโคจรให้กับลาว คิดเป็นมูลค่าถึง 250 ล้านดอลลาร์สหรัฐอีกด้วย

โดยการลงทุนของจีนในลาวที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ในเวลานี้ ก็คือการซื้อกิจการเหมืองทองคำ และทองแดงที่เมืองวีละบูลิ ในแขวงสะหวันนะเขต การสร้างเมืองใหม่ที่สามเหลี่ยมทองคำที่เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว การสร้างเมืองใหม่ China Town ในเขตนครเวียงจันทน์ รวมถึงการทำเหมืองแร่บ็อกไซต์และการก่อสร้างโรงงานผลิตโลหะอลูมิเนียมในแขวงจำปาสักและอัตตะปือในภาคใต้ของลาว

ส่วนในเขตแขวงภาคเหนือ นั้น ก็มีโครงการปลูกยาพารา ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลังและ
ชา คิดเป็นบริเวณกว้างกว่า 2 แสนเฮกตาร์ ซึ่งไม่เพียงทำให้การลงทุนของจีนในลาวได้แซงหน้าไทย
ขึ้นมาเป็นอันดับหนึ่งอย่างเป็นทางการแล้วนั้น หากยังจะทำให้การลงทุนสะสมของจีนในลาว มี
มูลค่าทะลุหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐภายใน 2 ปีนี้อีกด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น สำหรับทางการลาวแล้ว ก็ยังถือว่าเงินเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ในการ
พัฒนาความร่วมมือในทุกๆด้านของลาวอีกด้วย ซึ่งก็ทำให้ทางการจีนสนองตอบด้วยการมอบหมาย
ให้องค์การทางรถไฟแห่งชาติจีน ไปตกลงร่วมมือกับองค์การทางรถไฟแห่งชาติลาวเพื่อดำเนินการ
พัฒนาระบบเส้นทางรถไฟในลาวเชื่อมต่อกับจีนและกลุ่มอาเซียนเมื่อปลายเดือนเมษายนที่ผ่านมา

ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่าสิ่งที่ทางการลาวเรียกว่าหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ดังกล่าวก็ไม่ใช่เป็น
เพราะว่าลาวกับจีนมีระบอบทางการเมืองเหมือนกันเท่านั้น หากยังมีความหมายครอบคลุมไปถึง
การที่ทางการลาวได้ยึดถือว่าเงินนั้นคือแบบอย่างที่ว่าลาวจะเจริญรอยตามให้ได้อย่างแท้จริงด้วย

แค่เนื่องจากว่ารัฐบาลลาวยังคงมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายในการพัฒนา
ประเทศในด้านต่างๆเป็นอย่างมาก จึงทำให้รัฐบาลลาวมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพึ่งพาความ
ช่วยเหลือและกู้ยืมเงินทุนจากต่างประเทศเป็นด้านหลักและครั้งเมื่อทางการลาวก็ถือว่าเงินเป็น
หุ้นส่วนยุทธศาสตร์เช่นนี้ จึงทำให้การส่งเสริมการลงทุนจากจีนเข้ามาในลาวมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ในตลอด 10 ปีมานี้ ซึ่งทางฝ่ายจีนก็ไม่ทำให้ฝ่ายลาวผิดหวังแต่อย่างใด

ก่อนหน้านี้ จูมมะลี ไซยะสอน ประธานประเทศและเลขาธิการพรรคประชาชนปฏิวัติลาว
ได้ให้การยืนยันกับสื่อมวลชนจีนในระหว่างที่ได้เดินทางไปเยือนจีนอย่างเป็นทางการในช่วง
ปลายปี 2009 ว่า พรรคฯและรัฐบาลลาว ถือว่าเงินนั้นเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ในการพัฒนา
อย่างรอบด้านและยาวนาน ซึ่งฝ่ายจีนก็ตอบสนองด้วยการลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการร่วมมือ
ระหว่างกันถึง 8 ฉบับ โดยรัฐบาลจีนได้ตกลงให้การช่วยเหลือแก่ลาวมากกว่า 185 ล้านดอลลาร์
สหรัฐ สำหรับใช้ในการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เช่นการก่อสร้างสนามบิน
นานาชาติแห่งใหม่ที่หลวงพระบาง การวางแนวสายส่งไฟฟ้าไปยังเขตชนบท การจัดซื้อจัดหา
อุปกรณ์ในการตรวจสินค้านำเข้าและส่งออก ทั้งยังได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจร่วม (MOU) ว่า
ด้วยการขนส่งสินค้าและโดยสารระหว่างชายแดนบ่อเต็นในแขวงหลวงน้ำทา กับด่านบ่อหาน ใน
แขวงสิบสองปันนา มณฑลยูนนานของจีนอีกด้วย

แต่ที่ถือว่าเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้นำลาวทั้งในด้านเศรษฐกิจ
การเมืองและความมั่นคงแห่งชาติ ได้อย่างครบครันที่สุดนั้นก็คือการพัฒนาระบบเส้นทางรถไฟใน
ลาว เพื่อเชื่อมต่อกับจีนและอาเซียน เพราะการมีเส้นทางรถไฟที่สามารถเชื่อมต่อจากภาคเหนือจรด
ภาคใต้และจากตะวันออกไปยังตะวันตกนั้นย่อมถือเป็นสิ่งที่ตอบสนองต่อแผนการของรัฐบาลลาว
ในการที่จะพัฒนาจากประเทศที่ไม่มีทางออกสู่ทะเล หรือ Land Locked ไปสู่การเป็นศูนย์กลางของ

การเชื่อมต่อด้านคมนาคม-ขนส่งหรือที่เรียกว่า Land Linked ในลุ่มแม่น้ำโขงนั้นให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ทั้งนี้โดยองค์การทางรถไฟแห่งชาติลาวและจีน จะจัดตั้งบริษัทขึ้นมาในรูปของการร่วมทุนเพื่อดำเนินธุรกิจร่วมกันในระยะยาว ส่วนเงินลงทุนและเทคโนโลยีต่างๆที่จะนำมาใช้ในการก่อสร้างทางรถไฟรวมถึงหัวจักรรถไฟและตู้โดยสารด้วยนั้น ต่างก็จะมาจากฝ่ายจีนทั้งสิ้น

โดยสำหรับการดำเนินงานในระยะแรกนี้ก็จะเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ และต่อจากนั้นก็จะเป็นการออกแบบเพื่อขออนุมัติจากรัฐบาลลาวและจีนต่อไปและถ้าหากว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้ทุกประการก็จะทำให้ความร่วมมือระหว่างองค์การทางรถไฟแห่งชาติลาวกับจีนดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเป็นจริงได้ในปี 2017 เป็นอย่างช้า

ส่วนเส้นทางรถไฟที่ทางการจีนได้ให้ความสำคัญมากที่สุดนั้น ก็คือเส้นทางที่เชื่อมต่อจากด่านบ่อเต็นในแขวงหลวงน้ำทาที่ติดต่อกับชายแดนจีนที่ด่านบ่อหานในเขตสิบสองปันนา มณฑลยูนนานเรื่อยลงมาที่นครเวียงจันทน์ –เมืองท่าแขกในแขวงคำม่วน แล้วเชื่อมต่อไปยังภาคกลางเวียดนามและภาคอีสานของไทยด้านจังหวัดนครพนมเพื่อเชื่อมต่อมายังกรุงเทพฯ-มาเลเซีย-สิงคโปร์ หรือที่เรียกว่าเส้นทางรถไฟสายอาเซียน-จีนนั่นเอง

แต่เนื่องจากว่าโครงการดังกล่าวนี้จะต้องใช้เงินทุนมากกว่า 4,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรัฐบาลลาวย่อมไม่มีเงินทุนที่ว่านี้อย่างแน่นอน จึงทำให้ต้องพึ่งพาการกู้ยืมจากสถาบันการเงินของรัฐบาลจีนเป็นด้านหลัก ซึ่งก็แน่นอนว่าสถาบันการเงินของรัฐบาลจีนเองย่อมจะไม่มีอะไรจัดซื้ออยู่แล้ว เพราะการสร้างทางรถไฟในลาวนั้น ก็นับเป็นส่วนหนึ่งของแผนการมุ่งสู่ได้ของรัฐบาลจีนอยู่แล้ว

เพราะฉะนั้นในเมื่อทางการลาวถือว่าจีนเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอย่างรอบด้านและยาวนานเช่นนี้ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกแต่อย่างใดที่ทางการจีนจะถือว่าลาวเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของตนเช่นเดียวกัน ซึ่งนั้นก็หมายถึงหลักประกันที่มั่นคงของกลุ่มทุนจีนในการที่จะหลั่งไหลเข้าไปในลาวมากขึ้นอย่างไม่หยุดยั้งและครองอันดับ 1 ในลาวได้ตลอดไป

ด้วยเหตุนี้ การที่รองประธานาธิบดีจีนได้เดินทางเยือนลาวอย่างเป็นทางการในครั้งล่าสุดนี้ จึงเป็นเสมือนการตอกลิ้มให้การเสริมสร้างความสัมพันธ์พิเศษกับลาวให้ยืนยาวต่อไปด้วยเช่นกัน

ส่วนผลประโยชน์ที่ลาวจะได้รับ ถ้าหากลาวสามารถเป็น Land Linked ได้จริงนั้น ก็ไม่เพียงจะส่งผลดีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของลาวเท่านั้น แต่การที่สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนลาวที่ได้รับการยกระดับให้ดีขึ้นตามการพัฒนาทางเศรษฐกิจนั้น ก็ยังจะทำให้ประชาชนลาวมีความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อการนำของพรรคฯ อันหมายถึงเสถียรภาพในทางการเมืองของพรรคฯเดียวในลาว ตลอดไปด้วย

ที่มา: เนชั่นสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 25 มิถุนายน 2553 หน้า 86